

ни (паралельно з посадою професора-консультанта) професор Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна, декан історичного факультету С. І. Посохов.

На нашу думку, висвітлення процесу запровадження та вкорінення в університетське життя системи приват-доцентури дасть можливість зробити висновок про необхідність існування цього інституту. Природно при цьому враховувати сучасні реалії в оновленні професорсько-викладацького складу.

Список літератури:

1. Kogan M. Transforming higher education. A comparative study (2nd. edition) / M Kogan, M. Bauer, J. Bleiklie, M. Henkel. – Dordrecht : Springer, 2006. – 201 p.
2. Eulenburg F. Das Alter der deutschen Universitätsprofessoren / F. Eulenburg // Jahrbücher für Nationalökonomie und Statistik (Jena). 1903. – 25. Band. – S. 65–80.
3. Попович О. С. Еволюція вікової структури наукових кадрів України, Росії та Білорусі після 2000 року / О. С. Попович, О. П. Костриця // Наука та наукознавство. – К., 2016. – №2. – С. 40–49.
4. Kvit S. The Battlefield of Civilizations: Education in Ukraine / S. Kvit. – К. : Kyiv–Mohyla Academy, Publishing House, 2015. – 207 p.

*Туренко К. К.
м. Харків, Україна*

ВПРОВАДЖЕННЯ ТЕХНОЛОГІЇ ПРОБЛЕМНОГО НАВЧАННЯ ТА ДІЛОВОЇ ГРИ ПРИ ВИКЛАДАННІ ПРОФЕСІЙНО- ОРІЄНТОВАНИХ ДИСЦИПЛІН

Динаміка сучасного життя пояснює особливу увагу суспільства до інновацій та інноваційної діяльності. Урахування досягнень педагогіки в сучасній навчально-виховній системі сприяє підвищенню якості підготовки майбутніх фахівців, здатних до ефективної професійної діяльності, швидкої адаптації в умовах науково-технічного прогресу, а також розкриттю їх творчого потенціалу, розвитку здібностей.

Варто зауважити, що в навчально-виховному процесі актуальним стає технологічний підхід для організації процесу навчання у ВНЗ.

Необхідно також відзначити, що сучасні педагогічні технології розглядаються вченими як засіб, за допомогою якого може бути реалізована нова освітня парадигма [1]. Використання сучасних педагогічних технологій в навчальному процесі ВНЗ створює нові можливості для реалізації дидактичних принципів індивідуалізації та диференціації навчання, позитивно впливає на розвиток пізнавальної діяльності студентів, стимулює їх творчі здібності, а також реалізує умови переходу від навчання до самоосвіти. Одним із найбільш перспективних напрямів впровадження інноваційних технологій є проблемне навчання та ділова гра. Отже, вище вказане вповні підтверджує актуальність і вагомість для сьогодення теми дослідження.

Елементи проблемного навчання та ділової гри мали місце в бесідах Сократа, діалогах Галілея, педагогіці Ж.-Ж. Руссо, лекціях К. А. Тимирязева. Я. А. Коменський, І. Г. Песталоцце, К. Д. Ушинський шукали шляхи перетворення системи навчання в радісний процес пізнання, що сприяв би розвитку розумових можливостей і здібностей учнів [2].

Становленню теорії проблемного навчання, що характеризується не тільки обсягом і якістю знань, але й структурою процесів мислення, системою логічних операцій розумових дій, сприяли С. Л. Рубинштейн, Н. А. Мечинська та Т. В. Кудрявцев. Положенню про роль проблемної ситуації в мисленні та навчанні приділяли увагу О. М. Матюшкін, М. І. Махмутов, І. А. Ільницька, А. В. Хуторський та інші [2].

В. Оконь під проблемним навчанням розуміє «сукупність таких дій, як організація проблемних ситуацій, формулювання проблем (покроку до цього студенти привчаються самі), надання студентам необхідної допомоги у вирішенні проблем, перевірка цих рішень і, нарешті, керівництво процесом систематизації та закріплення набутих знань» [3].

Ділова гра вирішує важливі завдання з розвитку особистості майбутнього фахівця, зокрема студенти засвоюють знання, набувають умінь із загальних питань або питань професійної діяльності, які пов'язані з кваліфікаційними вимогами до фахівців певної сфери. Слід відмітити й важливість умінь ділового спілкування для ефективної професійної діяльності майбутніх фахівців, зокрема для регулювання відносин співпраці, для визначення пріоритетів ділової поведінки тощо. Голландський вчений Й. Хейзинга в трактаті *Homo Ludens* («Человек играющий») досліджував це питання з філософської точки зору [4].

Найважливішою рисою змістовного аспекту проблемного навчання та ділової гри є відображення об'єктивних суперечностей, що

закономірно виникають у процесі навчальної або професійної діяльності. Виявлення психолого-педагогічних характеристик, що сприяють появі пізнавальної мотивації з подальшою її трансформацією в професійну мотивацію, являє собою один із стратегічних напрямків розвитку педагогіки вищої школи та інноваційних технологій навчання. Тому слід відзначити, що акценти при вивченні професійно-орієнтованих дисциплін переносяться на сам процес пізнання, ефективність якого повністю залежить від пізнавальної активності самого студента.

При впровадженні інноваційних технологій в Харківському державному автотранспортному коледжі використовуються такі основні форми: 1) проблемне викладання матеріалу на занятті у монологічному режимі лекції; 2) частково-пошукова діяльність при проведенні лабораторно-практичних робіт; 3) самостійна діяльність при проведенні фахової ділової гри. Перші дві форми вимагають від викладача підготовки системи проблемних запитань, відповіді на які спираються на існуючу базу знань, але при цьому не містяться в уже набутих знаннях, а це значить, що питання повинні викликати інтелектуальні ускладнення та цілеспрямований розумовий пошук [5].

Проведення ділової гри сприяє розвитку уваги, спостережливості, активізації мислення та пізнавальної діяльності студентів. Участь студентів у виробничій діяльності розвиває самостійність, відповідальність, критичність і самокритичність, ініціативність, нестандартність мислення, обережність і рішучість.

Впровадження проблемного навчання та ділових ігор у ВНЗ потребує аналізу змісту навчальної дисципліни для визначення проблемних тем і дискусійних питань з урахуванням психолого-педагогічних характеристик студентів, а також для підготовки матеріально-технічного забезпечення навчального процесу, організації підготовчого етапу, розробки графіка проведення, визначення системи оцінки підсумків роботи, розробки рекомендацій щодо проведення гри.

Зазначимо, що в результаті впровадження протягом навчального року в Харківському державному автотранспортному коледжі проблемного навчання та ділової гри були застосовані наочні (демонстрація, спостереження, ілюстрація) та діалогічні (евристична бесіда, дискусія, диспут) методи. На заняттях викладач створював проблемні ситуації, показував шляхи їх вирішення, залучаючи студентів до висування гіпотез і їх доведення, проводив контроль й оцінку знань і умінь студентів за характером участі у вирішенні проблем.

Акцентуємо увагу на тому, що підсумком впровадження технології проблемного навчання та ділової гри є перетворення діяльності студентів від спостереження, слухання, запам'ятовування, виконання дій за зразком до активної участі у вирішенні проблем, виявляючи при цьому репродуктивний і продуктивний рівень пізнавальної діяльності.

Отже, проведене дослідження дає підстави стверджувати, що розробка й використання інноваційних технологій у навчальному процесі сприяє підвищенню ефективності та результативності навчання, а також розвитку творчого потенціалу майбутніх фахівців.

Список літератури:

1. Бакланов А. О. Роль инноваций в мировых процессах экономического роста и развития / А. О. Бакланов, Н. И. Диденко. СПб. : Изд-во Политехн. ун-та, 2007. – 414 с.
2. Кукушин В. С. Педагогические технологии / В. С. Кукушин. Ростов-на-Дону : Феникс, 2005. – 476 с.
3. Оконь В. Введение в общую дидактику / В. Оконь. М. : Высшая школа, 1990. – 381 с.
4. Топоркова-Буланова М. В. Педагогика и психология высшей школы / М. В. Топоркова-Буланова. Ростов-на-Дону, 2002. – 544 с.
5. Новые педагогические и информационные технологии в системе образования: учебное пособие / Е. С. Полат, М. Ю. Бухаркина, М. В. Моисеева, А. Е. Петров. М. : Академия, 2002. – 272 с.

*Федорець В. М.
м. Київ, Україна*

АНТРОПОЛОГІЗАЦІЯ ЗДОРОВ'Я ЗБЕРЕЖУВАЛЬНИХ ЗНАТЬ ЯК АКТУАЛЬНА СКЛАДОВА МЕТОДОЛОГІЇ РОЗВИТКУ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНОЇ КОМПЕТЕТНОСТІ ВЧИТЕЛЯ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ

*Exemplumque Dei quisque est in imagine parva
Кожна людина є образ божества в малому вигляді*

Постановка проблеми. Переважно в методологіях в тій чи іншій мірі відображаються і трансформуються актуальні проблеми сучасності. Наші пошуки не є виключенням і спрямовані, перш за все, на